

TIDNINGEN

Medlemsblad för STA
Sällskapet TrädgårdsAmatörerna

Redaktionen för TrädgårdsAmatören
Christina Fryle
(artikelmaterial och annonser)
Handelsgatan 21
432 36 Varberg
Telefon: 0340-136 57
c.fryle@gmail.com

Owe Jaktlund
(föreningsnotiser)
Oktorp 101
311 67 Slöinge
Telefon: 0346-409 09
owe.jaktlund@bredband.net

Ansvarig utgivare:
Karin Svensson-Nygren

Utgivningstider:
mars, maj, september och december
Manus insändes före:
10/1, 15/3, 15/7 och 20/10

Eftertryck utan tillstånd förbjudes.
För insänt ej beställt material ansvaras ej.
Observera att åsikter framförda i
insändare eller redaktionellt material inte
nödvändigtvis reflekterar
riksföreningens åsikter.

Vid utebliven tidning, adress- eller
namnändring:
Maryla Wallin
Färentunagränd 25
194 55 Upplands Väsby
Telefon: 0736-27 81 33
onsdagar 18.00–20.00
medlem.sta@gmail.com

Äldre nr av TA:
Wiggo Mattsson
Stationsgatan 2
590 81 Gullringen
Telefon: 0492-223 22
wiggo.stina@telia.com

Länkar i våra artiklar:
Vi vill påminna om att alla länkar till
Internet som finns i tidningen också
finns samlade på vår egen hemsida:
www.tradgardsamatorerna.nu
användarnamn: stamedlem
lösenord:

Omslagsbild: *Paeonia lactiflora*
'Santa Fe', luktpion, blommar sent.
Foto: Leif Fryle

INNEHÅLL

- 50 Karin har ordet
- 52 Bland etniska minoriteter och rododendron
i Yunnans berg Bengt Carlsson
- 58 Sticklingsföroknig Owe Jaktlund
- 63 Många lingon i trädgården
en krönika från Hälsingekretsen Hans Gyllow
- 64 Körsbärskornell *Cornus mas* Werner Stastny
- 66 Härifrån kommer växterna vi inte kan gå förbi
i plantskolorna... Christina Fryle
- 70 En nygrodd trädgårdsamatörs första resa
Ulrika Qvist
- 73 Saxifraga granolata 'Plena' Annette Thomas
- 74 Forsythia en färgglad påskmällare i trädgården
Lars Forslin (Color Your Life)
- 78 Hur det gick till... Brita Johansson
- 80 Värdens Park Christina Fryle
- 81 Owe:
- 82 Debattsvar Isabella Forsberg
- 83 Ny *Corydalis*-hybrid "Linudden"
- 84 Nu är det snart är det dags att börja samla frö
till 2011 års frölista!
- 88 Kontakt med läsekretsen
- 89 Föreningsnotiser
- 93 Föreningsfunktionärer

En nygrodd trädgårdsamatörs första resa

Ulrika Qvist

text och foto (där annat ej anges)

3

Som nybliven trädgårdsamatör finns det mycket nytt att upptäcka. Att följa med på en bussresa är ett väldigt trevligt sätt att komma in i gemenskapen.

Packningen är avklarad med lunch och mellanmål, och plånboken är fylld. Regnkläder och stövlar är med så klart – resan styr ju mot regnomryktade Borås... Det ska bli växtmarknad, plantskola och privata trädgårdar. En riktig heldag och jag är fylld av förväntan.

Sist in i bussen (tänk att jag alltid ska vara ute i sista minuten) placerar jag mig längst fram, bredvid vår guide för dagen, Birgitta Olsson. Jag noterar det lågmälda men ändå intensiva sorlet

in ett svalskande dopp med barnen efter besök i Borås Djurpark någon gång. Vi träffar en av arrangörerna från Älvsborgskretsens, som berättar att det inte hade varit lika vackert när de kom dit i morse. Natten hade varit allt annat än lugn (skolavslutning). Han beskriver den som ett riktigt sjöslag. Av detta syns knappt ett spår, gräsplanen är så grön och fin. De hade fått börja dagen med att plocka flaskor och annat skräp. Det blev en hel hög med fyllda sopsäckar. Men hade jag inte fått detta berättat för mig hade jag antagligen aldrig ens lagt märke till högen. Mina sinnen är inställda och låsta på växter – och alla tänkbare fynd jag kan göra idag.

Vädret är toppen och jag hinner tänka att jag varit orättvis mot Borås, med mina beskyllningar om att det skulle vara ovanligt regnigt. Vi ger oss runt och tittar bland säljarnas bord. Vissa har små bord, andra har stora, vissa har många växter andra har färre, men alla säljare är lika engagerade. Min blick söker av varje bord, och hjärnan jobbar febrilt för att memorera.

Vi hinner med en fika innan marknaden ska börja. Vi köper hembakta bullar med mandelmassa i (väldigt goda) och försöker åtminstone i någon form skissa en plan inför den stundande marknaden. Vad var det egentligen som var viktigast?

Innan vi reser oss börjar de första dropparna falla. Ok, det är lika bra att vi tar på oss regnkläderna direkt, resonerar vi. Vi kommer inte att ha tid för några klädbyten när marknaden väl har kommit igång. Tio minuter innan marknaden startar öppnar sig himlen. Det fullkomligt vråker ner och vi finner skydd under Älvsborgskretsens tält med försäljning och växtlotteri. Vi köper några lotter, men ingen lycka denna gång.

Efter 20 minuters skyfall börjar det lätta något, och vi bestämmer oss för att ge oss ut i vimlet. En liten ensam *Erodium petraeum* får bli mitt första mål. Det fanns bara en enda av denna skimrande, nästan glittriga rosalila lilla perenn. Mitt resesällskap ger sig iväg mot hortensiorna hon siktat. Min *Erodium* är kvar, och snabbt åker det även ner en liten minihosta och en ormbunke. Raskt vidare till samma ställe som min väninna. Hon fick sin hortensia, och jag

Foto: Christina Fryle

1. Himlen öppnade sig strax innan växtmarknaden startade.

2. Men regnet upphörde ganska snart. Här studerar Bibbi Norén Bertil Larssons växter.

3. Nätslingertry, *Lonicera japonica* 'Aureoreticulata', står på önskelistan.

2

av förväntansfulla trädgårdsintresserade, och vi lämnar Hedens busstation två minuter före utsatt tid.

Jag är nybliven trädgårdsamatör, sedan ett år tillbaka, och mitt trädgårdsintresse väcktes när jag blev med trädgård 2002. Detta är min första resa med Trädgårdsamatörerna.

Vi kommer fram till Borås i god tid och hinner därför gå runt och titta i lugn och ro. Almenäs badplats är en otroligt vacker plats och lämpar sig väl för en växtmarknad. Jag bestämmer mig för att minnas stället, för att kunna lägga

upptäckte att den ena av de två blåbärsbuskarna jag siktat in mig på redan är borta. Jag kniper den andra, och en rododendron med nästan runda blad, 'Vater Böhlje'. Bladverket är vackert och plantan är välmående, så jag tänker att den får blomma hur den vill, den är fin när den är grön. Redan nu inser jag att det inte kan bli några fler inköp förrän jag lastat av vid bussen. Vid nästa runda är siktet inställt på en fjärilsbuske, *Buddleja* 'Lochinch', en underbart doftande violett, med grågrönt bladverk. Den finns kvar och den blir min.

Inte mindre än tre vändor får det bli innan jag ger upp. Och om inte pengarna i plånboken hade varit slut, så hade jag antagligen kunnat gå både en och två rundor till...

Vi kopplar av med en välförtjänt lunch, en medtagen pastasallad, i solen för nu har det spruckit upp igen. Vi summerar våra inköp och jag är mycket nöjd med alla mina fynd. Men det är en växt som tyvärr inte finns med i någon av mina kassar, en variererad kaprifol (*Lonicera japonica* 'Aureoreticulata') [3] jag sett och memorerat, men som gått åt som smör i solsen. Men en klok röst inom mig säger att platsen där den skulle få bo ändå inte är redo för plantering. Det finns anledning att åka på fler växtmarknader! Innan vi går tillbaka till bussen går vi ett extra varv, pratar med några vi känner, och låter sista guldpengen få gå till två lotter. Nu är turen

framme, och jag får med mig en kaukasisk förgätmigej, *Brunnera* 'Jack Frost' hem. **Alla passagerare** är åter i bussen, tillsammans med välpackade växter. En och annan stor växt får helt enkelt komma med in i bussen för att få plats, och slutligen en förundrad chaufför. Vi lämnar Borås, och nu är sorlet i bussen inte längre lågmält, utan exalterat och än mer intensivt än i morse. Alla vill dela sina upplevelser och berätta om sina fynd. Vi åker vidare med viss möda till Furets Plantskola. Mödan är att vi helt enkelt inte hittar. Vi frågar en vänlig själ om vägen. Hon är på promenad med hunden, men tar sig tid att åka med våran buss ett stycke för att visa väg, med stora schäferhunden intill chauffören. Efter en bit hoppar hon och hunden av, och låter oss fortsätta på egen hand.

Den lilla skylten Furets Plantskola är nästan passerad när halva gänget i bussen skriker STOPP! Där är det! Vi väller ut och nya fynd görs. Jag förhör mig om man kan betala med kort. Det går inte, men däremot kan jag få handla mot faktura. Sagt och gjort. Ett par stora perenner håvas in, bl.a. en rosenflockel, *Eupatorium maculatum* 'Atropurpureum', och en violruta *Thalictrum delavayi*. Plötsligt befinner jag mig i en grupp som högljutt resonerar om det är den dubbla eller den enkla violrutan som egentligen är den snyggaste.

4. Samling kring dammen i Conny Assarssons trädgård.

5. Conny Assarsson

Jag väljer den enkla, men jag tycker att den dubbla är snygg den också. Flera förälskar sig i den fantastiska hortensian 'Great Star' och plantskolan säljer flera exemplar. För mig ligger den numera på önskelistan. Det är första gången jag besöker denna trevliga plantskola, men definitivt inte den sista.

Sen går färden vidare till Conny Assarsson. Nästan det första jag får se i hans trädgård är den där varierade kaprifolen jag inte varit snabb nog att köpa på marknaden. Puh, jag måste ha en sån – tur att den inte verkar vara någon raritet. Conny Assarsson har en vacker och lummig trädgård med mycket rododendron och en ljuvligt porlande bäck som leder ner mot en damm [4]. Conny är en både fyndig och filosofisk person, gästvänlig och lättpratad. Jag frågar om jag får låna toaletten. "Det ska nog gå bra, om du lovar att inte ta den med dig". Efter uträttat besök står vi och småpratar om trädgårdsbesök, och så säger han plötsligt. Ja, det är ju egentligen inte en trädgård man besöker, utan en person. Jag kan bara hålla med, en trädgård utan dess ägare är inte riktigt samma sak. Varje växt har sin historia att berätta, och då måste människan vara där och hjälpa till. Conny fortsätter att berätta om en tidig lärdom – nämligen att han aldrig missar att fotografera människan bakom de växter han fotar. Ja, självklart ska man göra det, tänker jag. Vips fiskar jag upp min kamera – och klick, nu fångar jag honom, finurligt leende [5].

Vi åker vidare på slingriga, smala vägar, och jag uppskattar chaufförens säkra körning, på väg till Anette Sandgrens underbara trädgård [7]. Med 9 000 m² kan man måla med stora pensel-drag. Här finns berg [8] och härliga nivåskillnader. Även här en bäck och vattenfall ner mot en damm, flera stenpartier med olika design, men också grönt och lummigt. Och hunden Disa, som bara varit hemmastadd i fyra dagar visar oss runt. Hon följer mig nästan hela tiden. Fantastiskt att hon är så cool, med en hel busslast invänderande hennes trädgård. Vi går där och beundrar och njuter. En punschveranda på toppen av berget, med mosstak [9]. En stor stensamling i ett eget litet hus.

Fulla av inspiration vänder vi hemåt Göteborg, och jag börjar fundera på hur jag ska kunna ta mig till bilen med alla mina växter. Det är ju egentligen lätt att konstatera att det inte går. Snälla Birgitta Olsson som lotsat oss genom dagen, stannar tålmodigt och väntar på att jag ska springa och hämta bilen.

Jag tackar för mig, det har varit en otroligt härlig dag. Jag är så glad att jag funnit Trädgårdsamatörerna, denna trevliga förening med så många vänliga och hjälpsamma medlemmar.

6. I Connys trädgård finns mycket som är grönt året om.

7. Stenparti i Anette Sandgrens trädgård.

8. Odling på berget hos Anette.

9. Rustik punschveranda med mossa på taket.

